

Sygn. akt IV U 600/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 października 2013 roku

Sąd Okręgowy w Tarnowie – Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSR del. Jacek Liszka

Protokolant: st. sekr. sądowy Małgorzata Houda

po rozpoznaniu w dniu 2 października 2013 roku w Tarnowie na rozprawie

sprawy z odwołań M. Ł., J. M., M. M. (1)

od decyzji Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Placówka Terenowa w T.

z dnia 1 marca 2013 roku nr (...)

w sprawie M. Ł., J. M., M. M. (1)

przeciwko Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Placówka Terenowa w T.

o ustalenie istnienia ubezpieczenia

oddala odwołania.

Sygn. akt IV U 600/13

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 2 października 2013 r.

Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Oddział Regionalny w T. decyzją z dnia 01.03.2013 r. (...)powołując się na art. 36 ust. 1 pkt 1 oraz 3a, 5a, 7 i 16 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz U Nr 7 poz 25 z późn zm) stwierdził w stosunku do M. M. (1), J. M. ustanie ubezpieczenia społecznego rolników od dnia 01.04.2006 r. i M. Ł. ustanie ubezpieczenia społecznego rolników od dnia 01.04.2006 r. do 30.06.2007 r.

Organ rentowy wskazał, iż po przeprowadzonym z urzędu postępowaniu wyjaśniającym zasadność podlegania przez osoby objęte decyzją ubezpieczeniu społecznemu rolników z mocy ustawy o czym poinformował ich zawiadomieniem z dnia 08.01.2013 r. oraz na podstawie zebranych dokumentów ustalił, że od dnia 17.01.2006 r. są właścicielami gospodarstwa rolnego o łącznej powierzchni 2,59 ha fizycznych co stanowi 0,94 ha przeliczeniowego położonego na terenie gmin D. i C.. Z tego względu od dnia 17.01.2006 r. nie spełniają warunków do podlegania ubezpieczeniu z mocy ustawy. Po ponownym przeanalizowaniu dokumentów dotyczących prowadzenia działalności rolniczej przedłożonych po wydaniu poprzedniej decyzji o ustaniu ubezpieczenia społecznego rolników z dnia 23.01.2013 r. KRUS podtrzymał w/w decyzję nie uznając wiarygodności przedłożonych dokumentów w sprawie.

M. M. (1) wniosła odwołanie od decyzji KRUS z dnia 01.03.2013 r. wskazując, że zaskarżona decyzja jest błędna bowiem została wydana pomimo istnienia okoliczności uzasadniających podleganie ubezpieczeniu społecznemu rolników z mocy ustawy. Wniosła o zmianę zaskarżonej decyzji poprzez stwierdzenie, że od dnia 01.04.2006 r. w

dalszym ciągu podlega ubezpieczeniu z mocy ustawy jako rolnik. Sporne okoliczności zamierza wykazać dowodem z zeznań świadków, jej przesłuchania w charakterze strony oraz dowodami z dokumentów. Odwołująca podniosła, iż na podstawie zawartej umowy użytkowania działki w P. i prowadzeniu na tej działce faktycznej działalności rolniczej – pasieka - jest użytkownikiem gospodarstwa rolnego o łącznej powierzchni ponad 1 ha przeliczeniowy i spełnia warunki do podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników z mocy ustawy.

Tej samej treści odwołanie wniósł J. M. (1). M. M. (2) wniosła także odwołanie w którym domagała się zmiany zaskarżonej decyzji w ten sposób, iż w okresie od 01.04.2006 r. do 30.06.2013 r. podlegała ubezpieczeniu społecznemu rolników. Na rozprawie w dniu 02.10.2013 r. sprecyzowała, iż domaga się zmiany zaskarżonej decyzji w ten sposób, iż w okresie od 01.04.2006 r. do 30.06.2007 r. podlegała ubezpieczeniu społecznemu rolników.

Wszyscy skarżący zgodnie podnosili, iż na działce, którą na podstawie umowy z dnia 06.12.2005 r. małżonkowie M. M. (1) i J. M. (1) użytkowali - prowadzili działalność rolniczą w postaci uprawy roślin miododajnych i wystawianiu na niej w sezonie kwitnienia roślin uli i ulików weselnych i tym samym w ich posiadaniu od tej daty nadal był grunt o powierzchni ponad 1 ha przeliczeniowy i w związku tym spełniają nadal warunki do podlegania ubezpieczeniu rolników z mocy ustawy.

M. Ł. – ich córka – także we wskazanym okresie pracowała w gospodarstwie rolnym rodziców- doglądając pasieki i zajmując się wytworzonym miodem.

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołania wniósł o ich oddalenie, ponieważ odwołujący od dnia 17.01.2006 r. nie spełniali warunków do podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników określonych w art. 7 ust. 1 i art. 16 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, albowiem nie prowadzili działalności rolniczej w posiadanym gospodarstwie rolnym obejmującym obszar użytków rolnych ponad 1 ha przeliczeniowy, gdyż od tej daty M. M. (1) i J. M. (1) byli właścicielami gospodarstwa rolnego o powierzchni 0,91 ha przeliczeniowego. M. M. (1) dopiero w dniu 12.02.2013 r. przedłożyła w organie rentowym kserokopię umowy użytkowania z dnia 06.12.2006 r. Organ rentowy uznał, że umowa ta została sporządzona na potrzeby niniejszego postępowania biorąc pod uwagę treść art. 37 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, zatajenie przez odwołujących faktu zmniejszenia powierzchni gospodarstwa, brak reakcji na wezwania organu rentowego o podanie powierzchni posiadanego gospodarstwa rolnego.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

M. M. (1) i J. M. (1) podlegali od dnia 01.08.2001 r. ubezpieczeniu społecznemu rolników z mocy ustawy jako rolnicy prowadzący pozarolniczą działalność gospodarczą. Zgłoszone gospodarstwo rolne miało powierzchnię 1,33 ha przeliczeniowego. W dniu 01.06.2010 r. sprzedali działkę położną w D. i na terenie tej gminy pozostało im 0,8397 ha przeliczeniowego (przed sprzedażą było to 0,87 ha). Na terenie gminy C. od dnia 17.01.2006 r. (w związku ze sprzedażą gruntu) posiadali 0,0740 ha przeliczeniowego (wcześniej było to 0,52 ha). Zatem łącznie od 17.01.2006 r. byli właścicielami 0,94 ha przeliczeniowego, a od 1.06.2010 roku 0,91 ha.

M. Ł. w okresie od 01.07.2002 r. do 30.06.2007 r. była ubezpieczona z mocy ustawy jako domownik w gospodarstwie rolnym rodziców M. M. (1) i J. M..

/okoliczność bezsporna/

Organ rentowy decyzją z dnia 23.01.2013 r. powołując się na art. 3a, 5a, 7, 16 i 36 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz U Nr 7 poz 25 z późn zm) stwierdził w stosunku do M. M. (1), J. M. ustanie ubezpieczenia społecznego rolników od dnia 01.04.2006 r. i M. Ł. ustanie ubezpieczenia społecznego rolników od dnia 01.04.2006 r. do 30.06.2007 r. Organ rentowy wskazał, iż po przeprowadzonym z urzędu postępowaniu wyjaśniającym ustalił, że od dnia 17.01.2006 r. są właścicielami gospodarstwa rolnego o łącznej powierzchni 2,59 ha fizycznych co stanowi 0,94 ha przeliczeniowego położonego na terenie gmin D. i C.. Z tego względu od dnia 17.01.2006 r. nie spełniają warunków do podlegania ubezpieczeniu z mocy ustawy.

/dowód: zaświadczenie z dnia 15.01.2013 r. –k. 129 ar,

zaświadczenie z dnia 18.01.2013 r. –k. 131 ar,

decyzja z dnia 23.01.2013 r. –k. 138 ar/

W dniu 12.02.2013 r. M. M. (1) przedłożyła w organie rentowym kserokopię umowy użytkowania z dnia 06.12.2006 r. Stosownie do treści umowy użytkowania zawartej pomiędzy A. S. a J. M. (1) miał on użytkować grunt rolny o powierzchni 0,5 ha położony we wsi P. – łąki trwałe. Wydanie przedmiotu umowy miało nastąpić w dniu 01.01.2006 r. umowa została zawarta do dnia 01.01.2016 r. Użytkownik miał na użytkowanym gruncie uprawiać rośliny miododajne i ustawić pasiekę. Umowę podpisały strony umowy i T. S. syn A. S..

/dowód: pismo z dnia 08.02.2013 r. –k. 142 ar,

kserokopia umowy z dnia 06.12.2005 r. –k. 143 ar/

Organ rentowy po przeanalizowaniu dokumentów wydał decyzję z dnia 01.03.2013 r., którą na art. 36 ust. 1 pkt 1 oraz 3a, 5a, 7 i 16 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz U Nr 7 poz 25 z późn zm) stwierdziła w stosunku do M. M. (1), J. M. ustanie ubezpieczenia społecznego rolników od dnia 01.04.2006 r. i M. Ł. ustanie ubezpieczenia społecznego rolników od dnia 01.04.2006 r. do 30.06.2007 r. Organ rentowy wskazał, iż od dnia 17.01.2006 r. są właścicielami gospodarstwa rolnego o łącznej powierzchni 2,59 ha fizycznych co stanowi 0,94 ha przeliczeniowego położonego na terenie gmin D. i C.. Z tego względu od dnia 17.01.2006 r. nie spełniają warunków do podlegania ubezpieczeniu z mocy ustawy, albowiem uznał przedłożone dokumenty za niewiarygodne.

/dowód: decyzja z dnia 01.03.2013 r. –k. 154 ar/

J. M. (1) użytkował bezpłatnie grunt rolny o powierzchni 0,5 ha położony we wsi P. od 2009 r., uprawiał na nim rośliny miododajne i miał tam ustawioną pasiekę. Podatek od użytkowanego gruntu płaciła cały czas właścicielka A. S..

Dowód: częściowo zeznania M. M. (1) –k. 53 as,

częściowo zeznania J. M. –k. 52 as

częściowo zeznania M. Ł. –k. 51-52 as,

częściowo zeznania świadka R. Ł. –k. 49-50 as,

częściowo zeznania świadka M. M. (3) –k. 50 as,

częściowo zeznania świadka T. S. –k. 50v as,

zeznania świadka J. W. –k. 49v as,

zeznania świadka J. M. (2) –k. 50v as,

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o zeznania świadka J. W. i J. M. (2) oraz częściowo w oparciu o zeznania świadka T. S., M. M. (3), R. Ł. oraz częściowo zeznań odwołujących słuchanych w charakterze strony.

Tylko odwołujący oraz osoby im najbliższe tj. M. M. (3) i R. Ł. potwierdzają, że od 2006 r. odwołujący użytkowali pole w P.. W ocenie Sądu zeznania tych osób we wskazanym zakresie są niewiarygodne. Odwołujący i ich bliscy są zainteresowani wynikiem postępowania i tylko one stanowczo podają datę rozpoczęcia użytkowania gruntu. Brak innych postronnych osób, które potwierdzałyby pierwsze 3 lata tj. 2006-2008 mimo, że odwołujący jak zeznawali korzystali z pomocy innych osób przy pracach na tym gruncie. Pierwotnie w odwołaniu wskazali, że sąsiad pan C. miał kosić trawę, ale na rozprawie J. M. (1) zeznał, że w tym czasie ten człowiek był tak chory że trawę kosiła jego żona, ale

one nie wie jak jej na imię chociaż to z nią miał się umawiać w tym zakresie. Strony nie wniosowały o przesłuchanie tego świadka. Syn i zięć odwołujących co do zasady niewiele wiedzieli o użytkowaniu pola w P., ale wiedzieli z całą pewnością że było to od 2006 r. W tej sytuacji Sąd uznał zeznania tych osób za niewiarygodne w tym zakresie.

Natomiast w oparciu o zeznania świadka J. W., kolegi J. M. i J. M. (2) kolegi syna J. M. Sąd ustalił, że odwołujący użytkowali pole w P. od 2009 r., ponieważ pierwszy ze świadków pomagał sprzątać to pole po powodzi w 2009 r., a drugi kosił je w 2010 r. Brak jest w ocenie Sądu wiarygodnych dowodów potwierdzających aby odwołujący użytkowali to pole wcześniej tj. zgodnie z umową użytkowania z dnia 06.12.2005 r. T. S. potwierdza zawarcie umowy w spornej dacie, ale jednocześnie twierdzi, że nie interesował się co odwołujący i kiedy robił na jego polu, za który cały czas płaciła podatek jego matka A. S.. Jest to nielogiczne i w odczuciu Sądu wskazuje jedynie na fakt, że świadek nie chciał potwierdzić okoliczności podnoszonych przez odwołujących, ponieważ byłoby to niezgodne z prawdą.

Umowa z dnia 06.12.2005 r. w ocenie Sądu nie jest wiarygodna w zakresie potwierdzającym datę jej zawarcia i datę początkową jej obowiązywania. W oparciu o zeznania stron umowy Sąd ustalił, że nie została ona nigdzie zgłoszona, A. S. nadal płaciła podatek za pole objęte umową, J. M. (1) nic nie płacił za użytkowanie gruntu. Kolejną okolicznością wskazującą na sporządzenie dla celów postępowania umowy z 06.12.2005 r. jest fakt jej zawarcia właśnie w grudniu, a przecież to okres martwy dla pszczoł. Strony tłumaczyły to obawą o to, że ktoś inny wydzierżawi to pole co w ocenie sądu jest niewiarygodne skoro to pole od lat nie było użytkowane, a trawę kosiła na nim pani C. ciotka T. S.. W tej sytuacji w ocenie Sądu nie było zagrożenia o jakim zeznawał J. M. (1), zwłaszcza że jakoby w okresie 2006-2008 już na jego prośbę miała dalej kosić trawę pani C.. Ponadto o działce mieli rozmawiać T. S. i J. M. (1) kilkakrotnie przy okazji spotkań, w tym na spotkaniu opłatkowym, a spotkania opłatkowe są organizowane w późniejszym terminie niż 6 grudnia. W ocenie sądu data ta wynika z faktu, iż strony przyjęły ją opierając się na treści decyzji z dnia 23.01.2013 r., z której wynika że od 17.01.2006 r. nie posiadają 1 ha przeliczeniowego. Strony otrzymały decyzję i sporządziły umowę z dnia 06.12.2005 r., aby uwiarygodnić kwestionowanie ustaleń organu rentowego. T. S. pytany o datę zawarcia umowy stwierdził, że skoro jest datowana na taki dzień to wtedy musiała być zawarta. Ponadto aż do 2012 r. nie interesował się co na tym polu miał przez 6 lat robić odwołujący mimo, że są kolegami, rozmawiali w tym czasie na spotkaniach pszczelarzy i nie umie powiedzieć czy na tym polu faktycznie stały ule. W tej sytuacji kierując się zasadami logiki i doświadczenia życiowego Sąd uznał, że dopiero od 2009 r. odwołujący użytkowali działkę należącą do A. S. i w tym zakresie Sąd uznał zeznania odwołujących oraz świadków M. M. (3) i R. Ł. za niewiarygodne jakoby to użytkowanie miało miejsce już od 2006 r.

Dokumenty urzędowe, stanowiące stosownie do art. 244 § 1 kpc. dowód tego co zostało w nich urzędowo zaświadczone, nie były nadto w żaden sposób kwestionowane przez strony dlatego też zostały w całości uznane przez Sąd za wiarygodne i prawdziwe.

Sąd rozważył, co następuje:

Odwołania M. M. (1), J. M. i M. Ł. (2) od zaskarżonej decyzji nie zasługują na uwzględnienie. Stwierdzenie przez organ rentowy ustania ubezpieczenia społecznego rolników dla odwołującego się od dnia 01.04.2006 r. jest uzasadnione na podstawie art. 3a, 5a, 7, 16 i 36 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz U Nr 7 poz 25 z późn zm).

Ubezpieczeniu wypadkowemu, chorobowemu i macierzyńskiemu oraz emerytalno-rentowemu podlega z mocy ustawy rolnik, którego gospodarstwo obejmuje obszar użytków rolnych powyżej 1 ha przeliczeniowego lub dział specjalny, jeżeli nie podlega innemu ubezpieczeniu społecznemu lub nie ma ustalonego prawa do emerytury lub renty (por. art. 7 powołanej ustawy). Te same przesłanki powodują objęcie ubezpieczeniem emerytalno-rentowym (art. 16 ust. 1).

Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 20.08.2002 r. II UKN 512/01 (publ. OSNP 2004/4/67) stwierdził, iż 1. Użyty w ustawie z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (jednolity tekst: Dz. U. z 1998 r. Nr 7, poz. 25 ze zm.) termin "hektar przeliczeniowy" jest terminem technicznym, którego treść określają przepisy ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (jednolity tekst: Dz. U. z 1993 r. Nr 94, poz. 431 ze zm.).

Zgodnie z treścią art. 3a ubezpieczenie ustaje z końcem kwartału, w którym ustały okoliczności uzasadniające podleganie ubezpieczeniu z zastrzeżeniem ust. 3.

Z uwagi na sprzedaż gruntu w dniu 17.01.2006 r. odwołujący przestali być właścicielami gospodarstwa rolnego o powierzchni przekraczającej 1 ha przeliczeniowy, a skoro tak to nie spełniali dyspozycji wskazanych powyżej przepisów i stosownie do treści art. 3a ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników ich ubezpieczenie społeczne rolników ustało z końcem kwartału, w którym ustały okoliczności uzasadniające podleganie ubezpieczeniu tj. od dnia 01.04.2006 r., a tym samym ustało ubezpieczenie ich córki M. Ł. jako domownika w okresie od 01.04.2006 r. do 30.06.2007 r.

W niniejszym postępowaniu odwołujący starali się wykazać, że od dnia 01.04.2006 r. w dalszym ciągu podlegają ubezpieczeniu z mocy ustawy jako rolnik, czy w przypadku M. Ł. jako domownik rolnika w okresie od 01.04.2006 r. do 30.06.2007 r., ponieważ na podstawie zawartej umowy użytkowania działki w P. i prowadzeniu na tej działce faktycznej działalności rolniczej – uprawa roślin miododajnych i pasieka - byli posiadaczami gospodarstwa rolnego o łącznej powierzchni ponad 1 ha przeliczeniowy i spełniali warunki do podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników z mocy ustawy.

W ocenie Sądu odwołujący nie wykazali aby od stycznia 2006 r. byli w posiadaniu gruntu w P. na podstawie umowy użyczenia zawartej w dniu 06.12.2005 r. Sporną okoliczność starali się wykazać zeznaniami świadków, własnymi zeznaniami oraz umową użyczenia z dnia 06.12.2005 r. Kierując się zasadami logiki i doświadczenia życiowego Sąd uznał, że owszem odwołujący byli posiadaczami gruntu w P., ale dopiero od 2009 r. co wynika z zeznań świadka J. W. i świadka J. M. (2). Takie ustalenie powoduje jednak, że zaskarżona decyzja jest prawidłowa a odwołujący nie spełniają od 01.04.2006 r. przesłanek do podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników z mocy ustawy jako rolnicy i tym samym również M. Ł. nie spełnia warunków do podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników jako domownik w okresie od 01.04.2006 r. do 30.06.2007 r. W ocenie Sądu brak jest wiarygodnych dowodów pozwalających uznać, że odwołujący J. M. (1) i M. M. (1) już od stycznia 2006 r. posiadali grunt w P.. Wspomniana umowa z 06.12.2005 r. przed dniem 12.02.2013 r. nigdzie nie została zgłoszona. Podatki od wspomnianego gruntu nadal opłacała właścicielka gruntu A. S., a J. M. (1) nie ponosił żadnych kosztów w związku z użytkowaniem cudzego pola. W tej sytuacji Sąd uznał, że wspomniana umowa została sporządzona na potrzeby niniejszego postępowania zwłaszcza, że termin jej zawarcia –grudzień- i pozostałe wyżej omówione okoliczności wskazują, że nie mogło to nastąpić w dacie widniejącej na umowie. Strony nie wyjaśniły wiarygodnie tej okoliczności. Ponadto strony nie wniosowały żadnych poza sobą oraz najbliższymi syn i zięć świadków potwierdzających fakt użytkowania gruntu w P. w okresie 2006-2008. T. S. syn właścicielki gruntu i kolega odwołującego mimo, że powinien dysponować wiedzą na temat tego gruntu - jest to logiczne skoro to on miał matce wskazać J. M. jako stronę umowy użytkowania – zeznał, że nie wie co i kiedy robił z tym gruntem J. M. (1). W ocenie Sądu wskazuje to raczej na chęć uniknięcia stanowczej odpowiedzi na pytanie, która ewentualnie mogłaby zaszkodzić rodzinie kolegi.

Zdaniem Sądu wobec powyższych okoliczności należało stwierdzić, że zaskarżoną decyzją organ rentowy prawidłowo stwierdził ustanie w stosunku do odwołujących M. M. (1) i J. M. ubezpieczenia rolniczego z dniem 01.04.2006 r. oraz wobec M. Ł. w okresie od 01.04.2006 r. do 30.06.2007 r. co przesądza o oddaleniu ich odwołań stosownie do poczynionych ustaleń.

Wobec powyższego, na mocy powołanych przepisów prawa materialnego i art. 477¹⁴ § 1 kpc. Sąd orzekł jak w sentencji wyroku.